

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PELNO MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-675 2 IR
46¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1125(4)**

2023 m. d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2022 m. spalio 5 d. sprendimo Nr. SV-S-679 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo Nr. IX-675 2 ir 46¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1125(4) (toliau – Įstatymo projektas) dėl šių priežasčių:

1. Pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 2 straipsnio 25 dalį mokestis yra mokesčio įstatyme mokesčių mokėtojai nustatyta piniginė prievolė valstybei, o pagrindinė mokesčių paskirtis, kaip nurodoma Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1997 m. liepos 10 d. nutarimo byloje Nr. 16/96, yra fiskalinė, t. y. jie naudojami sudaryti išdui, skirtam visuomenės ir valstybės viešiesiems poreikiams. Kartu mokesčiais gali būti reguliuojami valstybėje vykstantys socialiniai ir ekonominiai procesai, remiamos naudingos ūkinės pastangos, pritraukiamas kapitalas arba priešingai – stabdomos nepageidautinos socialinės ir ekonominės raidos tendencijos. Pažymėtina, kad pastaruoju atveju įgalinama reguliacinė mokesčių funkcija, kuria prisidedama prie valstybės tikslų įvairiose srityse įgyvendinimo. Sritys, į kurias pastaraisiais metais orientuotos pelno mokesčio lengvatos, yra:

1.1. produktyvių investicijų skatinimas, t. y. siekiant aukštosiomis technologijomis grįstos pramonės struktūros, skatinama mokslinių tyrimų ir eksperimentinė plėtra (toliau – MTEP) – taikomas trigubas MTEP sąnaudų atskaitymas ir pagreitintas MTEP veikloje naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimas (Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 17¹ straipsnio 1 dalis, 18 straipsnio 1 dalis); taikoma patentų dėžutės lengvata – MTEP veikloje sukurtų išradimų komercinimo pajamos apmokestinamos taikant lengvatinį 5 procentų pelno mokesčio tarifą (Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 7 dalis); skatinamos investicijos į technologinį atsinaujinimą (nustatytus reikalavimus atitinkantį ilgalaikį turtą) – investicijų suma iki 100 procentų mažinamas apmokestinamasis pelnas (reinvestuotas pelnas neapmokestinamas), o nepanaudota investicijų suma gali būti perkeliama į 4 ateinančius metus apmokestinamojo pelno sumoms sumažinti (Pelno mokesčio įstatymo 46¹ straipsnio 2 dalis);

1.2. regionų plėtros skatinimas taikant lengvatas įmonėms, vystančioms veiklą laisvosiose ekonominėse zonose, taip pat įgyvendinančioms stambius investicijų projektus (Pelno mokesčio įstatymo 58 straipsnio 16, 16² ir 16³ dalys);

1.3. verslumo skatinimas, t. y. skatinamas smulkusis verslas smulkiojo verslo įmonių apmokestinamajam pelnui taikant lengvatinį 5 procentų pelno mokesčio tarifą. Be to, verslo pradžioje gali būti taikomos ir pelno mokesčio „atostogos“, t. y. smulkiojo verslo įmonėms pirmąjį mokestinį laikotarpį gali būti taikomas 0 procentų pelno mokesčio tarifas (Pelno mokesčio įstatymo 5 straipsnio 2 dalis).

2. Nors Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodomas pagrindinis šio projekto uždavinys – „nulinio tarifo taikymas reinvestuotam pelnui diferencijuojant jo taikymą pagal savaiminio ekonominio augimo požymius savivaldybėse“, tačiau pagal Įstatymo projekte siūlomą apmokestinimo (lengvatos) modelį investicinio projekto lengvata nebūtų taikoma mokesčių mokėtojams, kurių praėjusio mokesčio laikotarpio bendros pajamos viršija 8 000 000 eurų ir kurie investicinius projektus įgyvendina savaiminio ekonominio augimo požymių neturinčiose savivaldybėse. Nors dėl tokio Įstatymo projektu siūlomo teisinio reguliavimo valstybės biudžeto pajamos padidėtų (pelno mokesčio netekimai dėl šios lengvatos būtų mažesni), tokie papildomi pelno apmokestinimo skirtumai, priklausantys tiek nuo verslo vykdymo vietos, tiek nuo jo dydžio, nepagrįstai apribotų galiojančios pelno mokesčio lengvatos įgyvendinant investicinį projektą taikymą, kas kartu keltų klausimą, ar pasiekiamas Įstatymo projektu siūlomo teisinio reguliavimo tikslas, taip pat ar siūlomas reguliavimas atitiktų mokesčių mokėtojų lygybės principą dėl nepakankamų argumentų pagrįsti tokį diferencijuotą mokesčio lengvatos taikymą. Be to, kartu vertintina Įstatymo projektu siūlomos papildomos lengvatos, taikomos mažesniems mokesčių mokėtojams savaiminio ekonominio augimo požymių neturinčiose savivaldybėse, atitiktis valstybės pagalbos taisyklėms.

Ministras Pirmininkas

Finansų ministras